

26. august 2014

UKA 2014/66

Inatsisartut Suleriaasianni § 36 naapertorlugu apeqquteqaat aallaavigalugu oqallisissiaq imaattoq matumuuna saqqummiuppara:

Kalaallit Nunaanni kisitsisit atukkagut danskinit pissarsiarisagut taarserlugit asiamiut kisiteriaasiannik taarserneqarsinnaanerat pillugu apeqquteqaat aallaavigalugu oqallinnissamik siunnersuut.

(Inatsisartunut ilaasortaq Michael Rosing, Demokraatit)

Tunngavilersuut

Kalaallit Nunaanni kisiteriaaserput, nunarsuup sinneranitut 10 systemimik tunngaveqarpoq. Oqaluttariarsornikkulli kisitsisinut danskita taaguutaat atorpagut. Danskita oqaasiini 20 tal systemi atorveqarpoq 10 tals systemimut naleqqiullugu tulluanngitsoq. Uangutsinnut taamatut ilinniartinneqarsimasunut isumaqarluarpoq, kisianni atagu meeqqat eqqarsaatigilaariarsigit. Meeraq kisitseqqaalersoq. Sooq en og tyve-mik taaneqarpa en og ti-mik taaneqarani? Sooq oqartoqartarpa en og tyve oqartoqarani ethundrede tyve imaluunniit suli ajornermik et hundrede og tyve? Sooq halvfjerdsimik oqartoqartarpa fjerdsimik taaguuteqartoqanngitsoq?

Nassuiaatai paasinarluarput. Halvfjerdsi naalisagaavoq halv fjerde sinds tyvemit. Tassa tyverit sisamaata affaa. Tyverit kisikkaanni immaqa ajornaviangilaq, kisianni 10 atortarparput. Suli ajorneruvoq kisikkaanni oqaatsit ilisimasariaqakkat danskisut 100-mut kisitsinaraanni, taava oqaatsit assigiinngitsut 28-t atorveqassapput.

En, to, tre, fire, fem, seks, syv, otte, ni, ti, elleve, tolv, tretten, fjorten, femten, seksten, sytten, atten, nitten, tyve, tredive, fyrre, halvtreds, halvfjerds, firs, halvfems aamma hundrede.

Asiamiut kisitsisinik taaguusersuinerannut ikaarsaaraanni, iluaqutissat amerlapput. Siullermik oqaatsit 11-naat ilinniarneqassapput hundredemut kisitsinaraanni. En, to, tre, fire, fem, seks, syv, otte, ni, ti aamma hundrede. Kisitsisit qeqqanniittut tulluurtuupput pioreersut nanginnissaannut. Tolv taaneqartarpoq ti-to. Fireogtyve taaneqassaaq to-ti-fire.

Pilerinarnerulersinniarlugillu taava nalunangittuaranngortarpoq tulluurtunngorlunilu kisitsinissaq. Treogtyve plus fire og tredive sunaava?

Taamatut naatsorsuiniaraanni kisitsisit 10-nut marlunnut kiisalu 1-nut pingasunut kiisalu plus 10-nut pingasunut aamma 1-nut sisamanut aggartariaqarpoq. Taava katinneqassapput tyve plus tredive inernerissavaa halvtreds, 3 plus 4 7-nngusaaq, taamaasilluni inernerussaaq syvoghalvtreds.

Danskit kisitseriaasiannut naleqqiullugu asiamiut kisitseriaasiat pisariunngitsuaraavoq. Ellevimik oqaratik oqartarput ti-en, treogtyvemillu oqaratik oqartarput to-ti-tre. Neuro matematikimik ilisimatuut oqartarput asiamiut atuartut allanut naleqqiullutik matematikimi ukiumik ataatsimik siulliusartut.

Taamaattumik siunnersuutigaara Kalaallit Nunaanni kalaallisut danskisullu kisitsisinut taageriaaserput allanngortittariaqaripput 1-miik 10-mut, hundredemut, tusindimut, millionimut milliardimut il.il. danskit taaguutaat atorlugit. Kisianni ellevemut, tolvimut, trettenimut taarsiullugit atulissavagut ti-en, to-ti-en, hundrede to ti fire il.il. Taamaaliulerutta, taava meerartatta matematik ilikkajaarnerusalissavaat peqataanillu danskisut oqaluttunit paasineqartarnerput ingerlaannassaaq.